

لوح مطبوعات فارسی

(۱۳۲۵ قمری - ۱۲۸۵ خورشیدی)

• سه لوح

ناشر کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

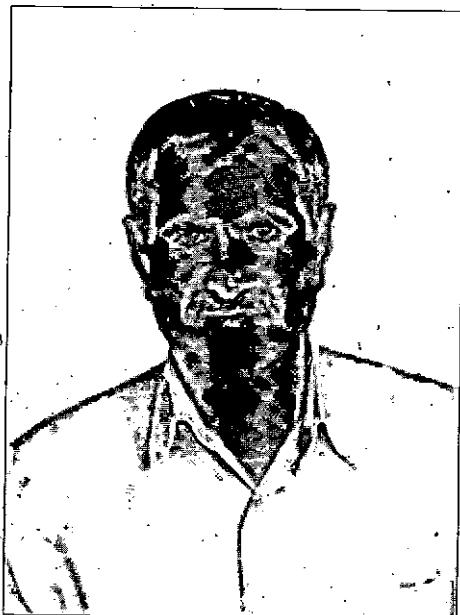
قیمت دوره سه لوح ۳۰/۰۰۰ ریال

۴۰۸

سه لوحه مذکور در بردارنده ۵۸ دوره از روزنامه هایی است که در دوره قاجار انتشار یافته است. ناشر محترم درباره معرفی این مجموعه آورده است: «درباره لوحه: رفقن به سمت کتابخانه دیجیتال یکی از آرزوهای نسل امروز است. نسلی که علاقه مند است تا در کنار رایانه نشسته و به سادگی با انبوهی از اطلاعات روپرتو شده و از آنها در پژوهش های خود بهره مند شود به همین دلیل یکی از وظایف کتابخانه های فعلی فراهم کردن زمینه کار برای این نسل است و طبیعی است که دیگر صرف تهیه کردن کتاب مشکلی را از این نسل حل نخواهد کرد. در حوزه زیان فارسی این کار به عهده مؤسسات وزارت خانه ها و کتابخانه هایی است که امکانات بیشتری را در اختیار داشته و توان انجام طرح های بزرگ را دارند.

کتابخانه مجلس که یکی از کهن ترین کتابخانه های موجود در کشور اسلامی ایران است در این زمینه تلاش هایی را آغاز کرده و علاقمند است تا در کنار سایر فعالیت هایی که در این حوزه انجام می گیرد نقشی داشته باشد.

یکی از منابع مهم برای این کار دیجیتالی کردن مطبوعات منتشره در ۱۵۰ سال گذشته کشور است. در این زمینه کارهای متفرقی توسط برخی از کتابخانه و مؤسسات انجام شده اما آن گونه که باید و شاید به صورت یک مجموعه برای دوره های مختلف

● عنایت‌الله رحمانی نویسنده تاریخ مطبوعات ایران

عرضه نشده است.

آنچه امروز شاهد آن هستید ارائه بخشی از این اندوخته‌هاست که طی قراردادی که میان کتابخانه و یکی از دوستداران فرهنگ صورت گرفته به انجام رسیده و در اختیار کتابخانه قرار گرفته است.

در این مجموعه شما یا انبوهی از داده‌های دیجیتالی در حوزه مطبوعات فارسی تا سال ۱۲۸۵ خورشیدی، یعنی دوران مشروطه، روپرتو هستید. هر چند برخی از عنایون نادر مربوط به دوران پس از آن هم می‌شود.

عنایون ذیل شامل ۵۸ عنوان مطبوعه فارسی است که برخی از مهمترین آنها عبارت از جبل‌المتن، اختر، مجلس، که سال‌های متعددی منتشر می‌شده و امروز یافتن نسخه‌های اصلی آن تقریباً بسیار دشوار و حتی یافتن برخی از بازچاپ‌های آنها به دلیل آنکه در تیرازکم منتشر شده سخت است.

ما نخوشحالیم که توانستیم در این حوزه قدمی برداریم و در عین حال اعتراف می‌کنیم که این کار در حد مقدورات بوده و به دلیل آنکه اعتمادی از برخی از مطبوعه‌ها در اختیار نبوده در کار نواقصی دارد.

فهرست مجموعه ۵۸ دوره روزنامه‌ای که در این سه لوحة آمده به قرار زیر است:

احتیاج

میمت سایل از بترزی هست قرآن مجید پاچک
محمد سه داغ خود علاوه داشت مالک غافلی
محمد پیغمبر مالک روزت و قضاوت
مالک هند وستان و روزت

کل قدری دارد سلطنت بر تریخ آنقدر
کارهای اداره مملوک بعلی طیخان پسر
بهشتر برتر روزهای دو شنبه طبع شد
۱۳۱ شده محمد اکرم خرام

این نام بر در حسنیارع و بخارت و مطالب معینه هی سخن خواه گفت و او را ق معینه بجهت درج زاده او
با شخصی نیز مسند و معتبر کا فذهای بی احتیاج قول خواه کرد احترم است معینه اداره است

اعلان مسترکین محترم

احتیاج

پس اگر بنا شود که شیخ چیخ خوش با یورا طلب
نشر روزنامه های بر ایران دین و وطن خود برایما
از وقت باید از خدمت ای خود کوشش شوای چشم های
در کروهیم به لطف مندرج زمین که بنی چیخ های

نظر نایم و عجزتی برداریم که تا چه پایه کار را عصب
افشاده و تا چه اندازه هیلی و کالت بار و نهاد
که این همه را ندانستیم فرض اکرم سایر یکوئی کافخا
چهار بانی و یا کا فذ نازی را قدغن نماید دانستو

معلوم است مرده کان باقی کفن و دستگاه
طبایع امر و زی ما از روی ناچاری بالمرد از کار
خواه همچو از وقت مینیست که مرده کان غیر

خود را مانند دخیان آفرین بل منم خل
در شکاف های جمال مستور بایم و کتابهای خود را
در پوست کو سفیدان درج نمایم (اگر چاره سوابی
از ن کر روزنامه نگاریم) و این و لفظ دار نفع نیست

چون مقصود کلی و تکلیف روزنامه نگاری که فقط
خدمت بدولت و ملت است و اهمیت و مطابق
او از سایر خدمات پس از از پرسته است لمند ممتد
و ادارست که ذیخ بای ملک مستقیم را فراموش
گردد و این جبریده را از کوشش علی مراجی و
اغراض هاری سازد و مطالب را بخواست خدا
از روی حقیقت بدو اینکه سلیمانی در آن باشد
عرض نماید از شبهه کین است عالماید اکر خطا ای
یعنی حق کوئی که وظیفه است در مندرجات کامی
علاوه فرمایش پیغم کنیزند که مقصود همان دو
کل است (خدمت بدولت) (خدمت بملت
و کیمیه جویی از احتیاج است و مطالب معینه
علی را اکر صلاح دولت و ملت داوست باش
قول در صحایف احتیاج درج میاید که در اظهار ارباب
بصیرت مقبول فتد

لایهان گردشگری و ادبیاتی شورای اسلامی

لوح امدادی و تکیه کاروان لرستان

۱۳۲۵ قمری

۱۷۸۵ خورشیدی

۴۱۱

آدرس: تهران - میدان بهارستان - کتابخانه، موزه و موزه اسناد مجلس شورای اسلامی
تلفن: ۰۹۰۳۱۳۳۰۰۰

١. ادب، ٢. آذربایجان، ٣. آزاد، ٤. ابلاغ، ٥. احتیاج، ٦. احسن الاخبار و شفحة الاخبار؛
٧. اختر، ٨. اخوت، ٩. اردوان همایون، ١٠. اطلاع، ١١. اعلان کاغذ اخبار، ١٢. اقبال،
١٣. الكلمال، ١٤. الجناب، ١٥. المطبعه فی الفارس، ١٦. امید، ١٧. انجمن اصفهان،
١٨. انجمن تبریز، ١٩. ایران، ٢٠. ایران سلطانی، ٢١. بشارت، ٢٢. پروژه، ٢٣. تربیت،
٢٤. تمدن، ٢٥. ثریا، ٢٦. جریده ادب، ٢٧. جریده ملی، ٢٨. چهره نما، ٢٩. جبل المتنین،
٣٠. حديد، ٣١. حفظ الصحه، ٣٢. حکمت، ٣٣. خلاصه الحوادث، ٣٤. خلافت،
٣٥. دانش، ٣٦. روزنامه دولت علیه ایران، ٣٧. روزنامه ملی تبریز، ٣٨. شاهنشاهی،
٣٩. شرف، ٤٠. شکر، ٤١. عدالت، ٤٢. روزنامه علمی، ٤٣. غرش، ٤٤. فلاحت
- مطفری، ٤٥. قانون، ٤٦. مجلس، ٤٧. مجموعه اخلاق، ٤٨. مرآت السفر، ٤٩. مریخ،
٥٠. معارف، ٥١. ملت سینه ایران، ٥٢. ناصری، ٥٣. ندای وطن، ٥٤. روزنامه نظامی،
٥٥. نوروز، ٥٦. وطن، ٥٧. وقایع اتفاقیه، ٥٨. وقایع عدیله.

این بود فهرست اسامی روزنامه‌هایی که در لوح مطبوعات مذکور آمده است.

انتشار این مجموعه ارزشمند را باید به باشر و تدوین کننده آن تبریک گفت. در یادداشتی که در معرفی این مجموعه آمده تدوین کننده آن شناخته شده نیست. باید از رئیس محترم و فعال کتابخانه، موزه و مرکز استناد مجلس شورای اسلامی، فاضل ارجمند جناب آقای دکتر رسول جعفریان، سپاسگزار بود که کارنامه سنجیده دیگری بر کارهای خوب خود افزود و دست به انتشار این لوح ارزشمند زد. شنیده شد که در انتشار این لوح آقای عنایت الله رحمانی با کتابخانه، موزه و مرکز استناد مجلس شورای اسلامی همکاری داشته است. کسانی که با مطبوعات فارسی سروکار دارند جناب رحمانی را خوب می‌شناسند. ایشان سال‌هاست با مطبوعات فارسی سروکار دارد و سال‌های طولانی برای تدوین و نشر روزنامه‌های فارسی با کتابخانه و مرکز استناد کتابخانه ملی همکاری داشته است. امید که زحمات او در برخة فراموشی نماند و مجموعه‌هایی را در سال‌های طولانی شناسایی و گردآوری فرموده به چاپ و معرفی آنها بپردازد و سود زحمات خود را عام بگرداند و همچنین امید است که آقای دکتر جعفریان ذست به کارهای سنجیده‌ای که زده‌اند، با دلگرمی ادامه دهند.